

a vidékhez kötés, ezáltal pedig a kő reklámozhatóvá és kelendőbbé tétele (241–262). M. V. GOLOMIDOVA a városi helynévadást értelmezi hasonlóképpen, vagyis a márkaépítés eszközeként. A jobbra Jekatyerinburg példáját bemutató cikkének újdonsága, hogy vizsgálatához a diskurzuselemzés módszereit is segítségül hívja (263–278). A. GALKOWSKI a márkaneveknek a hozzájuk kapcsolódó szlogennel alkotott egységét, annak hatását vizsgálja írásában korpuszelemzési módszerekkel, kommunikációelméleti keretben, szerkezeti, jelentéstani és pragmatikai szempontból egyaránt (279–292). Az utolsó tanulmányban M. A. KLIMOVA a Dota 2 online játékban használt nicknevekkel foglalkozik profi és amatőr játékosoktól gyűjtött adatok alapján: igyekszik kijelölni e névfajta helyét a személynevek kategóriáján belül, feltárni e nevek funkcióit, illetve rávilágítani a névválasztási indítékokra (293–315).

Rövid közlemények. A rovat egyetlen, orosz nyelvű írásában G. SZ. HAZIJEVA egy tatár folklórban ismert, az utazóknak segítő, valamint betegségtől és szerencsétlenségtől védelő szellem nevével foglalkozik (316–324).

Tudományos élet. A rovatban ezúttal JE. V. ZAHAROVA, D. V. KUZMIN és I. I. MULLONEN orosz nyelvű összefoglalóját olvashatjuk a karéliei névtani kutatások elmúlt ötven évéről (325–338).

Konferenciák. Ezúttal a Volga-vidék névtana című 18. nemzetközi névtani konferenciáról olvashatunk egy rövid, orosz nyelvű összefoglalót NY. SZ. GANCOVSKAJA és G. D. NYEGANOVA tollából (262–269).

Évfordulók. Az évfolyam utolsó száma a 70 éves F. Hiszamitgyinóvát köszöntő A. S. JU-SZUPOVA írásával (344–347), valamint az ünnepelt műveinek bibliográfiájával (347–351) zárul.

SLÍZ MARIANN

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5959-1018>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Namn och bygd 108. (2020)

Szerkesztők: STAFFAN NYSTRÖM – EVA NYMAN – INGE SÆRHEIM. Kungl. Gustav Adolf Akademien för Folkkultur, Uppsala. 219 lap

A folyóirat 2020. évi száma hét, angol nyelvű absztrakttal és összefoglalóval is ellátott tanulmányt, három kisebb írást, illetve szintén hét ismertetést, recenziót tartalmaz.

Uppsala a skandináv névtudomány Mekkája – kezdi a kiadvány nyitó tanulmányát SVANTE STRANDBERG (5–18). Áttekintésében képet kaphatunk az uppsalai kutatóközpontban (az egyetemen és egyéb intézményekben) folyó munkáról a 20. század elejétől napjainkig. STRANDBERG kiemel egy-egy meghatározó oktatót-kutatót (pl. ADOLF NOREEN, JÖRAN SAHLGREN és ELOF HELLQUIST), a Svéd Helynévarchívum jelentőségét, valamint a Svédország helynevei című sorozat fontosságát.

INGE SÆRHEIM a délnyugat-norvég *-land* utótagú nevek kérdésének szenteli írását (19–46). A vizsgált helynevek olyan településeket, tanyákat jelölnek, melyek a vaskorban

elnéptelenedtek. A neveket azonban a szájhagyomány a mai napig fenntartotta, így általuk fény derülhet az egykori tanya- és településnév-adási szokásokra.

Az észak-svédországi Jämtland megye meghatározó településnév-típusait mutatja be OLOF HOLM a viking kortól a 16. századig (47–86): *-gård*, *-by* és *-böle* utótagú, valamint személynévi vagy személyre utaló közzsói előtagú neveket vizsgál. A szerző felkutatja a nevek településtörténeti hátterét, az első névrész értelmét, a különböző névtípusok kronológiáját, valamint a második, földrajzi köznévi lexéma jelentését.

A rúnák világába kalauzolja az olvasót MAGNUS KÄLLSTRÖM (87–94). Egy nem jól olvasható és korábban félreértelmezett férfinév, az *ayt--u* magyarázatát adja meg: a szerző szerint az *ÖydiarfR* férfinév rejtőzik mögötte.

Ezt a tematikát követi MICHAEL LERCHE NIELSEN is, aki az U253-as kövön olvasható hiátustöltő *r* rúnával foglalkozik (95–114). A *kuprlaug*, illetve *kuprlauk* neveknél úgy véli, hogy spontán vagy egyéni hiátustöltés történt, azaz a vésnök egyszeri művének tekinthető, a *þiupreiþr* esetében pedig másolási hibát gyanít a szerző. Emellett megadja az első név, az *Undrlaug* jelentését is: 'újonnan megkeresztelt'. Az e nevet viselő nő férjének lehet a neve a szintén a rúnán található *Sylfa*, melynek etimológiája: 'akit a felszenteléssel vádolnak' vagy 'piszkos, bűdös'.

A *Lundén*, *Lundin* és *Lundell* a végződésüket tekintve három, igen gyakori svéd családnévtípus reprezentánsai. MÄRIT FRÄNDÉN ezeket az *-én*, *-in*, *-ell* végződésű svéd családnéveket vizsgálja (115–156). A korpuszba napjaink svéd családnéveit meggyéknént vette fel, így munkájában a területi megoszlás szemléltetése nagy hangsúlyt kap. Az *-in* végű nevek például Nyugat-Norrland megyében a leggyakoribbak, míg a másik két végződés az ország délkeleti részén domináns.

A magyar névkutatás szempontjából ritkábban kutatottnak tűnő témát érint ANITA SCHYBERGSON: 17. századi hajóneveket elemez tanulmányában (157–192). A hajók három típusa (tengeri, városi ember által birtokolt kereskedelmi, vidéki ember által birtokolt kereskedelmi) szerint csoportosítja a neveket, s ezeken belül tárja fel a jellemzőbb névtípusokat (pl. a kereszténységhez, mitológiához, állatvilághoz köthető nevek, településnévi hajónevek) és ezek változását. Az analízis külön hangsúlyt fektet arra, hogy a nevek hogyan tükrözik a kor történelmi eseményeit és a kulturális trendeket.

A rövidebb írások közül az első STAFFAN FRIDELL tollából született, s a *Juttern* tónév etimológiájához szól hozzá (193–194). Nem hiányozhatnak SVANTE STRANDBERG nyúlfarknyi, de informatív rövidke munkái sem. Ebben a számban a *Salgha* (195–197), valamint az *Åländern* és az *Ämmern* tóneveket (198–201) veszi górcső alá.

A kiadvány a NORNA 47. szimpóziumát bemutató tanulmánykötetnek, három monográfiának és az Onoma három kötetének a recenziójával zárul.

GYÖRFFY ERZSÉBET

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4776-1734>

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar